

24. Kotitalouslautakunnan toimisto

Yleistä. Kotitalouslautakunnan järjestämille kursseille osallistui v. 1970 kaikkiaan 3 733 henkilöä ja muuta neuvontaa käytti hyväksi 9 425 henkilöä. Muuhun neuvontaan on laskettu leikkuupalvelu, havaintoesitykset, kudonnanohjaus, näyttelyt ja neuvontapalvelu. Kurseille osallistuneiden määrä on suunnilleen ennallaan, jos verrataan lukuja edellisen vuoden lukuihin, muuhun toimintaan osallistuneiden määrä sen sijaan on noussut. Erityisesti lisääntyi havaintoesityksiin ja valistustilaisuuksiin osallistuneiden määrä. Myös sekä puhelin- että henkilökohtaista neuvontaa saaneiden lukumäärä nousi.

Lautakunnan toimistosta lähetettyjen kirjelmien luku oli 576 ja toimistoon saapuneiden 218. Laskuja hyväksyttiin 492.

Toimihenkilöt. Kotitalouslautakunnan palveluksessa oli kertomusvuonna vakinaisina: kotitalousneuvonnan tarkastaja, 6 talousopettajaa, kotitalousneuvoja, 4 käsityöopettajaa sekä 4 käsityöneuvojaa. Edellä mainittujen lisäksi oli kaikkiaan 10 tuntiopettajaa sekä toimistonhoitaja.

Toimipaikat. Lautakunnan toimisto oli Fabianinkatu 32:ssa, jossa annettiin myös opetusta ja neuvontaa.

Opetus- ym. toiminta tapahtui 18 eri paikassa, nim. seitsemässä lautakunnan omassa opetushuoneistossa sekä seuraavissa esikaupunkialueen kansakouluissa: Kannelmäessä, Etelä-Haagassa, Pohjois-Haagassa, Lauttasaarella, Munkkiniemessä, Pakilassa, Pihlajamäessä, Pitäjänmäessä, Puotinharjussa, Vartiokylässä ja Vesalassa. Ruotsinkielinen

opetus keskitettiin Dagmarinkatu 3:ssa sijaitsevaan opetuskeittiöön. Lautakunnan omia opetustiloja luovutettiin kansakoulujen ja nuorisotoimiston käyttöön.

Toiminta. Ruoanvalmistuksen, ompelun, käsitöiden ja kodinhoidon opetusta varten järjestettiin erilaisia kursseja sekä luentoja ja havaintoesityksiä seuraavasti:

	Kurssien luku- määrä	Osallis- tujen määrä
Talou skurssit:		
Ruoanvalmistuskursseja .	51	591
Kotiapulaiskursseja	1	21
Erikoiskursseja	21	298
Voileipäkursseja	36	421
Leipomakursseja	38	273
Kursseja koululaisille	16	169
» miehille	7	77
Havaintoesityksiä	64	1 381
	<hr/>	
	Yhteensä	3 231

	Kurssien luku- määrä	Osallis- tujen määrä
Käsityökurssit:		
Ompelukursseja	126	1 486
Liinavaatekursseja	1	10
Joululahjakursseja	2	25
Kursseja koululaisille	3	26
Hattukursseja	27	263
Muu kurssi	6	73
Leikkuupalvelua	—	1 158
Kutomista	—	375
	<hr/>	
	Yhteensä	3 416

Lisäksi järjestettiin kertomusvuonna useita kursseja liikelaitosten henkilökuntiin kuuluville ryhmille.

Kotitalouskurskien aiheista mainittakoon perusuoka-, voileipä-, pikkulämmin- ja leipomiskurssit, kurssit kutsujen ruoan valmistuksessa, nopeatekoiset ruoat, kesämökkiläisen ruoat, joul- ja pääsiäisruoat sekä kurssit eläkeläisille, koululaisille, nuorisokerholaisille ja miehille. Yhteistoiminnassa Sieniseurran kanssa järjestettiin kurssi sienien tuntemisessa ja sieniruokien valmistuksessa. Suomenkielisen työväenopiston kotiapulaispiirin oppilaille annettiin opetusta ruoanvalmistuksessa ja kodinhoidossa. Yhteistyössä Perhepäivähoitokomitean kanssa järjestettiin ravinto-opin ja ruoanvalmistuksen opetusta perhepäivähoitajille.

Havaintoesitysten aiheina olivat mm. pakastaminen ja pakasteiden käyttö, salaattit, paahtimet, pääsiäisherkut, riisiruoat, »terveellistä ja kevyttä», helpotekoiset ruoat, »vitamiineista virkeyttä» sekä teollisuuden puolivalmisteet. Kahdessa opetuskeittiössä pidettiin havaintoesityksiä säännöllisesti kerran viikossa. Näissä tilaisuuksissa annettiin ajankohtaisia ruoka- ja leivontaohjeita, opetettiin käyttämään hyväksi liikkeiden erikoistarjouksia ja neuvottiin markkinoilla olevien valmiiden ja puolivalmiiden tuotteiden käyttöä.

Pukuompelu- ja hattukursseilla opetettiin ompelemaan uutta ja korjaamaan vanhaa. Leikkuupalvelu, johon liittyi ompeluneuvontaa ja sovitusta, tuli yhä suosittumaksi toimintamuodoksi.

Kangaspuiden lainaustoiminta ja kudonnan ohjaus lisääntyi huomattavasti kertomusvuoden aikana. Kaikkia halukkaita tulojoita ei voitu sijoittaa, koska lautakunnalla oli käytettävissään vain viidet kangaspuut. Kangaspuissa kudottiin mattoja, matkahuopia, hartiahuiveja ja raanuja.

Lainattavia mehumaijoja oli 18 kpl.

Neuvontapalvelua annettiin puhelimitse ja jonkin verran myös henkilökohtaisesti lautakunnan toimistossa ja opetuspaikoissa. Lautakunnan toimistoon tuli vuoden aikana 4 099 ja opetuskeittiöihin n. 2 000 puhelua. Kysymysten laatu vaihteli vuodenajan mukaan. Syksyllä tiedustellaan säilöntäohjeita, varsinkin pakastamisohjeita, pyhien edellä ruoka- ja leivontaohjeita. Kodinhoitoon liittyviä asioita, kuten lattianhoito-, vaatteiden pesu- ja tahrojen poisto-ohjeita sekä kotitalouskoneiden ja kojeiden hankintaan liittyviä asioita kysellään jatkuvasti. Lisäksi tiedustellaan kursseista ym. lautakunnan toiminnasta.

Näyttelyt. Lautakunnan huoneistossa Fabianinkatu 32 järjestettiin huhtikuussa näyttely »Emännälle enemmän vapaa-aikaa», jossa kävi 275 henkilöä. Opetushuoneistossa Fredrikinkatu 16 joulukuussa järjestettyyn näyttelyyn »Pirteitä pöytiä» tutustui 137 henkilöä.

Kerhot. Kotitalouslautakunnalla oli kolme omaa kerhoa: Vallilan äitikerho, Torstai-kerho ja Käpylän kotitalouskerho. Näiden yhteinen jäsenmäärä oli 160.

Edustus. Kaksi lautakunnan jäsentä sekä yksi talousopettaja osallistuivat Suomen Kaupunkiliiton ja Kunnallisten Kotitalouslautakuntien Keskuksen järjestämälle kurssille, joka pidettiin Kunnallisopistossa 11.–13.3. Lautakunnan puheenjohtaja Taina Kangas, kotitalousneuvonnan tarkastaja sekä muutamat opettajat osallistuivat Kotitalouskeskuksen luentopäiville 24.–25.9. OTK:n juhlasalissa.

Vierailut. Lautakunnan toimintaan tutustuivat tal.op. Anna Larsen Tanskasta ja käsitönonop. Ulla Bruzelius Ruotsista.

Tulot ja menot. Tuloja oli kurssitoiminnasta 37 128 mk sekä vuokratuloja 4 217 mk ja muita tuloja 5 082 mk eli yhteensä 46 427 mk.

Menoja oli kertomusvuonna 603 749 mk.